

Інформація щодо особливостей ринку публічних закупівель Республіки Білорусь

Назва країни	Республіка Білорусь (РБ)
Правові підстави для участі в публічних закупівлях для українських компаній	Регулювання умов закупівель товарів (робіт, послуг) визначається законом Республіки Білорусь від 13.07.2012 р. №419-3 «Про державні закупівлі товарів (робіт, послуг)». Текст документа доступний російською мовою за посиланням - https://pravo.by/document/?guid=12551&p0=H11800136&p1=1. Необхідно звернути увагу на те, що в зазначеному законі в ході здійснення процедур закупівель передбачено надання преференцій цінovій вартості товарів (робіт, послуг) окремих учасників процедури. Преференційні поправки встановлюються окремими рішеннями Ради міністрів РБ. Зокрема постановою Ради міністрів РБ від 15.06.2019 р. №395 (текст документа російською мовою доступний за посиланням - https://pravo.by/document/?guid=12551&p0=C21900395&p1=1&p5=0) передбачено преференційну поправку у розмірі 15% (від вартості тендерної пропозиції) у разі пропозиції товарів (робіт, послуг) походженням з Республіки Білорусь, або країн, яким у Білорусі надано національний режим у відповідності до міжнародних договорів (країни-члени Євразійського економічного союзу: Білорусь, Вірменія, РФ, Казахстан та Киргизстан). Згадані преференції не поширюються на пропозиції товарів (робіт, послуг) від українських компаній, які беруть участь у державних закупівлях в РБ. Постанова Ради міністрів Республіки Білорусь від 17.03.2016 р. №206 «Про допуск товарів іноземного походження і постачальників, що пропонують такі товари, до участі в процедурах державних закупівель». Текст документа доступний російською мовою за посиланням - https://pravo.by/document/?guid=3871&p0=C21600206. Окремі роз'яснення Міністерства антимонопольного розвитку і торгівлі Республіки Білорусь (російською мовою) щодо реалізації на практиці постанови Ради міністрів РБ №206 від 17.03.2016 р. в т.ч. щодо умов допуску до державних закупівель товарів іноземного походження розміщені за посиланням - https://mart.gov.by/files/live/sites/mart/files/documents/%d0%93%d0%be%d1%81%d0%b7%d0%b0%d0%ba%d1%83%d0%bf%d0%ba%d0%b8!/2021_06_25_%d0%bf%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%bb%d0%b5%d0%bd%d0%b8%20206.pdf. Постанова Ради міністрів РБ №229 від 15.03.2012 р. «Про вдосконалення відносин у галузі закупівель товарів (робіт, послуг) за рахунок власних коштів». При цьому згідно з п.2.13. цієї постанови білоруські органи державного управління, інші державні організації, підпорядковані уряду Республіки Білорусь, інші державні органи (організації, об'єднання) з урахуванням специфіки здійснення діяльності вправі визначити відповідно до вимог цієї постанови для організацій, які знаходяться в їх підпорядкуванні (входять до складу), особливості здійснення закупівель за рахунок власних коштів, які розміщують у відкритому доступі в інформаційній системі «тендери» (сайт www.icetrade.by). Такі особливості можуть передбачати в тому числі застосування преференційної поправки в розмірі 15% до ціни пропозиції учасників, що пропонують товари (роботи, послуги) походженням з Республіки Білорусь і (або) товари (роботи, послуги),

	яким в Республіці Білорусь надається національний режим відповідно до міжнародних договорів Республіки Білорусь.
Загальний річний обсяг ринку публічних закупівель	У 2020 р. відповідно до наведеного розподілу за видами процедури державної закупівлі в Республіці Білорусь укладено договорів на суму: 4 млрд. 773,2 млн.біл.руб. – за процедурою закупівлі з одного джерела; 1 млрд. 365,3 млн.біл.руб. – у рамках електронних аукціонів; 74,55 млн.біл.руб. – за процедурою запиту цінових пропозицій; 62,39 млн.біл.руб. – у рамках біржових торгів; 49,19 млн.біл.руб. – у рамках відкритих конкурсів. Загалом у рамках державних закупівель в Білорусі у 2020 р. укладено договорів на суму – 6,3 млрд. біл. руб. Курс Нацбанку Білорусі на 31.12.2020 р. становив 2,5789 біл. руб. за 1 дол. США. За підсумками 9 міс. 2021 р. таких договорів укладено на суму 5,88 млрд. біл. руб.
Джерела опублікування оголошень про публічні закупівлі	https://goszakupki.by/tenders/posted https://www.icetrade.by – розміщується інформація про закупівлю товарів (робіт, послуг) за рахунок власних коштів: - республіканських унітарних підприємств, державних органів, державних об'єднань РБ, інших юридичних осіб, майно яких знаходиться в республіканській власності; - господарських товариств, у статутних фондах яких більше 25% акцій (часток) належить Республіці Білорусь; - організацій, майно яких знаходиться в республіканській власності, за винятком операторів стільникового рухомого електрозв'язку. Згадані установи здійснюють закупівлі за рахунок власних коштів відповідно до постанови Ради міністрів РБ №229 від 15.03.2012 р. «Про вдосконалення відносин у галузі закупівель товарів (робіт, послуг) за рахунок власних коштів» якщо інше не встановлено законодавчими актами РБ. Текст постанови №229 доступний російською мовою за посиланням - https://pravo.by/document/?guid=3871&p0=C21200229.
Електронні платформи	Постановою Ради міністрів Республіки Білорусь №395 від 15.06.2019 р. визначено два електронних торговельних майданчика для проведення відкритих конкурсів, електронних аукціонів та процедур із запиту цінових пропозицій: 1) www.goszakupki.by – майданчик Національного центру маркетингу та кон'юнктури цін Міністерства закордонних справ Білорусі (https://ncmps.by/services/procurement-services/); 2) www.zakupki.butb.by – майданчик Білоруської універсальної товарної біржи. Інформація щодо закупівель також розміщується: - на єдиному інформаційному ресурсі відомостей про потреби та закупки підприємств та організацій Республіки Білорусь www.icetrade.by;

	- в інформаційно-аналітичній системі управління державними закупівлями https://gias.by, взаємодія якої з іншими державними електронними та інформаційними системами забезпечує формування, обробку, контроль і надання інформації про державні закупівлі.
Процедури проведення тендерів	Міністерство антимонопольного регулювання і торгівлі Республіки Білорусь (МАРТ РБ) координує процес державних закупівель, співпрацює у сфері державних закупівель з іноземними партнерами, встановлює порядок формування та ведення списку постачальників (підрядників, виконавців), які тимчасово не допускаються до участі в процедурах закупівель, приймає рішення про включення в такий список або про (дострокове) виключення з нього. Рада міністрів РБ має право встановлювати додаткові вимоги до товарів (робіт, послуг), що є предметом державної закупівлі, та учасників. Існує вимога щодо відсутності у юридичної особи або підприємця заборгованості зі сплати податків, зборів (мит), пені. Підтвердження учасників, які не є резидентами, здійснюється документами про відсутність заборгованості зі сплати податків (зборів), пені, виданими уповноваженими органами відповідно до законодавства країни, резидентом якої є учасник. Видами процедур державних закупівель визначено: - відкритий конкурс (у т.ч. у вигляді двоетапного конкурсу та конкурсу з обмеженою участю); - закритий конкурс; - електронний аукціон (статті 38-44 закону); - процедура запиту цінових пропозицій (статті 45-48 закону); - процедура закупівлі з одного джерела (стаття 49 закону); - біржові торги (стаття 50 закону); У статті 27 закону окреслено питання скасування процедури державної закупівлі або визнання її такою, що не відбулася.. Комісія здійснює розгляд пропозицій на їх відповідність вимогам конкурсних документів не більше 10 робочих днів з дня закінчення терміну для підготовки та подання пропозицій. З урахуванням особливостей та (або) складності предмета державної закупівлі замовником (організатором) може бути встановлений більш тривалий термін. Проведення переговорів між замовником (організатором), комісією та учасниками щодо поданих ними пропозицій не допускається. Комісія може за допомогою електронного торгового майданчика звернутися до учасника з запитом про роз'яснення пропозиції. Учасник за допомогою електронного торговельного майданчика розміщує відповідь на запит не пізніше 2 робочих днів. Конкурсним забезпеченням можуть бути банківська гарантія та (або) перерахування оператору електронного торгового майданчика грошових коштів, що надаються учасником як забезпечення виконання зобов'язань про те, що учасник-переможець не ухилиться від укладення договору / не порушить строку укладення договору. Окремо сформована Комісія MART розглядає скарги на дії (бездіяльність) та (або) рішення замовника (організатора), комісії з державних закупівель та (або) її членів, товарної біржі, оператора електронного торговельного майданчика при здійсненні державних закупівель.

	Міністерством антимонопольного регулювання і торгівлі РБ для підвищення правової грамотності замовників та учасників державних закупівель, доведення до них роз'яснень і новин про зміни законодавства створено офіційний телеграм-канал про державні закупівлі – https://t.me/goszakupkiby. З Регламентом електронного торгового майданчика Національного центру маркетингу та кон'юнктури цін Міністерства закордонних справ Білорусі (російською мовою) можна ознайомитися за посиланням - https://goszakupki.by/download/reglament.pdf . Загальний алгоритм підготовки до роботи іноземних суб'єктів господарювання на електронному майданчику ВАТ «Білоруська універсальна товарна біржа» (російською мовою) знаходиться за посиланням - https://zakupki.butb.by/auctions/template_docs/download/user_memo_notresident.pdf . З Регламентом, який визначає порядок взаємодії суб'єктів господарювання та оператора офіційного сайту при здійсненні закупівель на торговому майданчику ВАТ «Білоруська універсальна товарна біржа», можна ознайомитися російською мовою за посиланням - https://zakupki.butb.by/auctions/pravo-butb.html . З Регламентом роботи сайту з розміщення інформації про закупівлі в Республіці Білорусь, затвердженого унітарним підприємством «Національний центр маркетингу та кон'юнктури цін» Міністерства закордонних справ Білорусі (російською мовою), можна ознайомитися за посиланням - www.icetrade.by/userfiles/file/Reglament_OS.pdf . Затверджені на рівні підприємств і установ «Порядки» здійснення закупівель товарів (робіт, послуг) за рахунок власних коштів, які регламентуються постановою Ради міністрів РБ №229 від 15.03.2012 р., розміщені російською мовою за посиланням - https://icetrade.by/search/buying?search_text=&company_title=&establishment=0&created_from=&created_to=&type=1 .
Порогові значення предмета закупівлі товару, послуг та робіт в залежності від рівня державних органів (центрального, регіонального, зі спеціальним статусом)	Процедура запиту цінових пропозицій застосовується при пороговому значенні орієнтовної вартості річної потреби державної закупівлі: товарів – понад 300, але не більше 1000 базових величин; робіт, послуг – понад 300, але не більше 3000 базових величин. 1 базова величина в Республіці Білорусь з 01.01.2022 р. складає 32 біл.руб. (близько 12 дол. США).
Основний закон, що регулює публічні закупівлі	Закон Республіки Білорусь від 13.07.2012 р. №419-3 «Про державні закупівлі товарів (робіт, послуг)», доступний російською мовою за посиланням - https://pravo.by/document/?guid=12551&p0=H11800136&p1=1 .

